अनुसूचित जमातीसाठी राबविण्यात येणाऱ्या बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेच्या (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) आर्थिक निकषांमध्ये सुधारणा व नवीन घटक समाविष्ट करण्याबाबत......

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्रमांकः संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.८८/३ऄ,

> मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक : १ ऑक्टोबर, २०२४

वाचा:

- १. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. आऊयो-२४१६/प्र.क्र.१७७/४-अे, दि. ९.८.२०१७
- २. कृषि व पदुम विभागाचा शासन पूरकपत्र क्र. आयुओ-२४१७/प्र.क्र.१२७/३-ऄ, दि. ३०.१२.२०१७
- ३. आयुक्त (कृषि) यांचे पत्र क्र. वि. प्र-७/बिमुकृक्रायो/प्र.बदल/ शा.नि./८०९५/२०२३,दि.०३.०३.२०२३
- ४. आयुक्त (कृषि) यांचे पत्र जा.क्र.विप्र-७/ बिमुकृक्रायो/ प्र.बदल/ शा.नि./ २०२४/२-११२, दि.१३.०३.२०२४
- ५. मा.मंत्री (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली व मा.मंत्री (आदिवासी विकास विभाग) यांच्या उपस्थितीत दि.१०.०१.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना:-

राज्यातील अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करुन त्यांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी तसेच त्यांना स्वयंपूर्ण करण्यासाठी संदर्भाधीन दि. १ ऑगस्ट, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी उपयोजना सुधारित करण्यात आली आहे. संदर्भाधीन दि. ३० डिसेंबर, २०१७ च्या शासन पूरकपत्रान्वये प्रस्तुत आदिवासी उपयोजनेमध्ये सुधारणा करून बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) या नावाने सदर योजना राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या शेतकऱ्यांना "नवीन विहीर खोदणे, जुनी विहीर दुरुस्ती, इनवेल बोअरिंग, वीज जोडणी आकार, पंप संच, पिव्हीसी/एचडीपीई पाईप, शेततळयांचे प्लास्टीक अस्तरीकरण, परस बाग, सूक्ष्म सिंचन संच" या बाबींसाठी अनुदान देण्यात येते.

सदर योजनेचे आर्थिक निकष सन २०१७-१८ मध्ये निर्धारित करण्यात आलेले आहेत. या योजनेंतर्गत विविध घटकांच्या किंमतीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाढ झालेली आहे. मा.मंत्री (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली व मा.मंत्री (आदिवासी विकास विभाग) यांच्या उपस्थितीत दि.१०.०१.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये सदर योजनेचे घटकनिहाय आर्थिक मापदंड वाढविणे, निकषांमध्ये सुधारणा करणे व नवीन घटकांचा समावेश करणेबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या.

त्यानुषंगाने या योजनेचे घटकिनहाय आर्थिक मापदंड वाढिवणे, निकषांमध्ये सुधारणा करणे व नवीन घटकांचा समावेश करण्यास दि.५ सप्टेंबर, २०२४ रोजी झालेल्या मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता घेण्यात आलेली आहे, त्याअनुषंगाने शासन पुढील निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

9. आर्थिक वर्ष २०२४-२५ पासून अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी राबविण्यात येत असलेल्या बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेच्या (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) आर्थिक निकषांमध्ये पुढीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास व योजनेमध्ये नवीन घटक समाविष्ट करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

आह. अ.क्र.	बाब	अनुदान मर्यादा (रुपये)
9.	नवीन सिंचन	8,00,000
	विहीर	
٦.	जुनी विहीर	9,00,000
	दुरूस्ती	
3.	शेततळ्याचे	प्रचलित आर्थिक मापदंड व शेततळ्याचे आकारमानानुसार
	प्लॅस्टिक	परिगणित होणाऱ्या रकमेच्या किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९०%
	अस्तरीकरण	किंवा रू.२ लाख यापैकी जे कमी असेल ते
8.	इनवेल बोअरिंग	80,000
4.	वीज जोडणी	२०,००० किंवा प्रत्यक्ष भरलेला आकार यापैकी जे कमी असेल
	आकार	ते
ફ.	विद्युत	१० अश्वराक्ती क्षमतेपर्यंत पंपसंचकरिता प्रचलित आर्थिक
	पंपसंच/डिझेल	मापदंडाच्या किंवा प्रत्यक्ष होणाऱ्या खर्चाच्या ९०% किंवा रू.
	इंजिन	४०,००० यापैकी जे कमी असेल ते
७.	सोलार पंप (वीज	प्रचलित आर्थिक मापदंडाच्या किंवा प्रत्यक्ष होणाऱ्या खर्चाच्या
	जोडणी आकार व	९०% किंवा रू. ५०,००० यापैकी जे कमी असेल ते
	पंपसंच ऐवजी)	
۷.	एचडीपीई/	प्रचलित आर्थिक मापदंडाच्या किंवा प्रत्यक्ष होणाऱ्या खर्चाच्या
	पीव्हीसी पाईप	१००% किंवा रू. ५०,००० यापैकी जे कमी असेल ते
۶.	सुक्ष्म सिंचन संच	
९.१	तुषार सिंचन संच	प्रचलित आर्थिक मापदंडान्वये तुषार सिंचन संच-४७,०००/-
		किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९०% अनुदान यापैकी जे कमी असेल ते
۶.२	ठिबक सिंचन संच	प्रचलित आर्थिक मापदंडान्वये ठिबक सिंचन संच-९७,०००/-
		किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९०% अनुदान यापैकी जे कमी असेल ते
९. ३	तुषार सिंचन संच	प्रति थेंब अधिक पीक योजनेंतर्गत (१) अल्प /अत्यल्प
	पुरक अनुदान	भूधारकांसाठी ५५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून २५%
		+ बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १०% तसेच (२) बहू
		भूधारकांसाठी ४५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून ३०%
		+ बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १५% किंवा रू.
		४७,०००/- यापैकी जे कमी असेल ते
٧.8	ठिबक सिंचन संच	प्रति थेंब अधिक पीक योजनेंतर्गत (१) अल्प /अत्यल्प
	पुरक अनुदान	भूधारकांसाठी ५५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून २५%
		+ बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १०% तसेच (२) बहू
		भूधारकांसाठी ४५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून ३०%
		+ बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १५% किंवा रू.
		९७,०००/- यापैकी जे कमी असेल ते

90.	यंत्रसामुग्री	40,000
	(बैलचलित/ ट्रॅक्टर	
	चलित अवजारे)	
	(नवीन बाब)	
99.	परसबाग	५,०००
٩२.	विंधन विहीर (नवीन	५०,००० किंवा प्रत्यक्ष खर्च यापैकी जे कमी असेल ते
	बाब)	

- २. सदर योजनेच्या अटी व शर्तींमध्ये पुढीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत.
 - सदर योजनेंतर्गत यंत्रसामुग्री (बैलचलित/ट्रॅक्टरचिलत) ही नवीन बाब समाविष्ट करण्यात येत आहे.
 - ॥. नवीन विहीरीबाबत रू ४ .लाख अनुदान मर्यादेपर्यंत विहीरीची खोली असावी, १२ मीटर खोलीची अट रद्द करण्यात येत आहे.
 - ॥।. महाराष्ट्र भुजल (पिण्याच्या पाण्यासाठी विनियमन) अधिनियम १९९३ च्या कलम ३ नुसार अस्तित्वातील पेयजल स्रोताच्या ५०० मीटर परिसरात नवीन विहिर घेण्यास प्रतिबंध घालण्यात आलेले आहेत. त्यामुळे अस्तित्वातील पेयजल स्रोताच्या ५०० मीटर परिसरात सिंचन विहिर अनुज्ञेय करु नये.
 - IV. सदर योजना ही अनुसूचित जमातीच्या लाभधारकांसाठीच राबविण्यात येत असल्याने, दोन सिंचन विहिरींमधील ५०० फूट अंतराची अट रद्द करण्यात येत आहे.
 - V. नवीन विहीर या घटकाचा लाभ घेतलेल्या लाभार्थ्यास २० वर्षानंतर जुनी विहीर दुरुस्ती या घटकाचा लाभ देण्यात यावा.
- VI. शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण या घटकासाठी प्रचलित आर्थिक मापदंड व शेततळ्याचे आकारमानानुसार परिगणित होणाऱ्या रकमेच्या किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९०% किंवा रू २.लाख यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान अनुज्ञेय असेल.
- VII. शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण या घटकाचा लाभ मागेल त्याला शेततळे या योजनेबरोबरच इतर योजनेंतर्गत शेततळ्याचा लाभ घेण्यात आलेल्या तसेच स्वखर्चाने शेततळे केलेल्या शेतकऱ्यांना देखील अनुज्ञेय असेल.
- VIII. ठिबक सिंचन संचासाठी अल्प, अत्यल्प व बहुभुधारकांना रु.९७ हजार किंवा ठिबक सिंचन संचाच्या प्रचलित आर्थिक मापदंडानुसार परिगणित होणाऱ्या अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ९०% यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान प्रदेय असेल.
- IX. ठिबक सिंचन संचासाठी प्रति थेंब अधिक पीक योजनेंतर्गत (१) अल्प /अत्यल्प भूधारकांसाठी ५५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून २५% + बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १०% तसेच (२) बहू भूधारकांसाठी ४५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून ३०% + बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १५% किंवा रू. ९७,०००/- यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान (एकूण ९० टक्के अनुदान मर्यादेत) प्रदेय असेल.
- X. तुषार सिंचन संचासाठी अल्प, अत्यल्प व बहुभुधारकांना रु.४७ हजार किंवा तुषार सिंचन संचाच्या प्रचित आर्थिक मापदंडानुसार परिगणित होणा-या अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या रकमेवर ९०% अनुदान यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान प्रदेय असेल.

- XI. तुषार सिंचन संचासाठी प्रति थेंब अधिक पीक योजनेंतर्गत (१) अल्प /अत्यल्प भूधारकांसाठी ५५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून २५% + बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १०% तसेच (२) बहू भूधारकांसाठी ४५% + मुख्यमंत्री शाश्वत सिंचन योजनेतून ३०% + बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतून १५% किंवा रू. ४७,०००/- यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान (एकूण ९० टक्के अनुदान मर्यादेत) प्रदेय असेल.
- XII. लाभार्थ्याकडे जर काही घटक उपलब्ध असतील तर उर्वरीत आवश्यक घटकांचा लाभ विहीत मर्यादेत देण्यात येईल. (उदा. विहीर असल्यास वीज जोडणी, सूक्ष्म सिंचन संच, विहीर व पंपसंच असल्यास सूक्ष्म सिंचन संच इ.)
- XIII. उपरोक्त घटकांचा लाभ घेतल्यानंतरही लाभार्थ्यांने इनवेल बोअरींग व परसबाग या घटकांची मागणी केल्यास सदर घटकांचा अतिरिक्त लाभ देण्यात येईल.
- XIV. नवीन विहीर, जुनी विहीर दुरुस्ती, शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण किंवा पाण्याचा स्रोत उपलब्ध असणाऱ्या लाभार्थ्याची या योजनेंतर्गत एखाद्या घटकासाठी निवड झाल्यास त्यास आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेतून प्राथम्य क्रमाने पंपसंच मंजूर करण्यात यावा.
- XV. आदिवासी उपयोजनेंतर्गत निवड झालेल्या लाभार्थ्यास पंपसंच देणे आवश्यक असल्यास, पंपसंचाचा प्रस्ताव, कृषी विकास अधिकारी यांनी आदिवासी विकास विभागाची पंपसंचाची योजना राबविणाऱ्या यंत्रणेकडे पाठवून प्राथम्य क्रमाने पंपसंच मंजूर करून घेण्याची कार्यवाही करावी.
- XVI. लाभार्थ्यास महावितरण कंपनीकडून सोलर पंप मंजूर झाला असेल तर, पंपसंच व वीज जोडणीसाठी अनुज्ञेय अनुदानाच्या मर्यादेत (रु.५०,०००) लाभार्थी हिस्सा आदिवासी विकास विभागाकडून राबविल्या जाणाऱ्या योजनेतून महावितरण कंपनीकडे भरण्यात येईल.
- XVII. विंधन विहीर या घटकाचा लाभ भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणाच्या (GSDA) प्रचलित अटी व शर्तींच्या अधिन राहून फक्त वनक्षेत्रातील आदिवासी शेतक-यांनाच अनुज्ञेय राहील.
- ३. त्याचप्रमाणे सदर योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांस नवीन विहीर, जुनी विहीर दुरुस्ती किंवा शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण यापैकी एकाच घटकाचा लाभ पुढील पॅकेजनुसार देय राहील.
 - अ. नवीन विहीर या घटकाचा लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्यास नवीन विहीर, इनवेल बोअरिंग, वीज जोडणी आकार, विद्युत पंपसंच/डिझेल इंजिन, सोलर पंप(वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी), एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप, सूक्ष्म सिंचन संच, यंत्रसामुग्री, परसबाग या घटकांसह एकूण रु. ६,४२,०००/ रु.६,९२,००० एवढ्या मर्यादेत अनुदान देण्यात येईल. (विहीर- रु.४,००,०००+ इनवेल बोअरिंग- रु.४०,००० + वीज जोडणी आकार-रु.२०,००० + विद्युत पंपसंच/डिझेल इंजिन-रु.४०,००० किंवा सोलर पंप (वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी)- रु.५०,०००+एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप-रु.५०,००० + तुषार सिंचन संच रु.४७,०००/ ठिबक सिंचन संच रु.९७,००० + यंत्रसामुग्री रु.५०,००० + परसबाग- रु.५,००० = रु.६,४२,०००/ रु.६,९२,०००
 - आ. जुनी विहीर दुरुस्ती या घटकाचा लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्यास जूनी विहीर दुरुस्ती, इनवेल बोअरिंग, वीज जोडणी आकार, विद्युत पंपसंच/िडझेल इंजिन, सोलर पंप(वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी), एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप, सूक्ष्म सिंचन संच, यंत्रसामुग्री, परसबाग या घटकांसह एकूण रु.३,४२,०००/ रु.३,९२,००० एवढ्या मर्यादेत अनुदान देण्यात येईल. (जूनी विहीर दुरुस्ती- रु.१,००,०००+ इनवेल बोअरिंग रु. ४०,००० + वीज जोडणी आकार रु.

२०,००० + विद्युत पंपसंच/िङ्मेल इंजिन रु.४०,००० किंवा सोलार पंप (वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी) - रु.५०,००० + एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप - रु.५०,००० + तुषार सिंचन संच - रु.४७,०००/ ठिबक सिंचन संच- रु.९७,००० + यंत्रसामुग्री - रु. ५०,००० + परसबाग- रु.५,००० = रु.३,४२,०००/ रु.३,९२,०००)

- इ. शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण या घटकाचा लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्यास शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण, वीज जोडणी आकार, विद्युत पंपसंच/िडझेल इंजिन, सोलर पंप(वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी), एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप, सूक्ष्म सिंचन संच, यंत्रसामुग्री, परसबाग या घटकांसह एकूण रु. ४,०२,०००/ रु.४,५२,००० एवढ्या मर्यादेत अनुदान देण्यात येईल. (शेततळ्याचे प्लॅस्टिक अस्तरीकरण रु.२,००,००० + वीज जोडणी आकार रु. २०,००० + विद्युत पंपसंच/ डिझेल इंजिन रु. ४०,००० किंवा सोलर पंप (वीज जोडणी व पंपसंच ऐवजी)- रु.५०,००० + एचडीपीई/पीव्हीसी पाईप रु.५०,००० + तुषार सिंचन संच रु. ४७,०००/ठिबक सिंचन संच रु.९७,००० + यंत्रसामुग्री रु.५०,००० + परसबाग-रु.५,००० = ४,०२,०००/ रु.४,५२,०००)
- ई. विंधन विहीर या घटकाचा लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्यासच (फक्त वनक्षेत्रातील आदिवासी शेतकऱ्यांनाच) विंधन विहीर, सोलार पंपसह रू.१,००,०००/- एवढ्या मर्यादेत अनुदान देण्यात येईल.

४. पात्रतेच्या अटी:

आदिवासी उपयोजनेंतर्गत (क्षेत्रांतर्गत / क्षेत्राबाहेरील) योजनेचा लाभ घेण्यासाठी लाभार्थी पात्रतेच्या अटी पुढीलप्रमाणे राहतील.

- ।. लाभार्थी हा अनुसूचित जमातीचा शेतकरी असला पाहिजे.
- ॥. शेतकऱ्याकडे सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जात प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे.
- ॥।. शेतकऱ्याच्या नावे जिमन धारणेचा ७/१२ दाखला, ८-अ चा उतारा असणे आवश्यक आहे.
- IV. लाभार्थ्याकडे आधार कार्ड असणे आवश्यक आहे.
- V. लाभार्थ्याचे बँक खाते असणे व सदर बँक खाते आधार कार्डशी संलग्न असणे आवश्यक आहे.
- VI. दारीद्रय रेषेखालील लाभार्थ्यास प्रथम प्राधान्य राहील.
- VII. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांसाठी लागू असलेली रु १,५०,०००.वार्षिक उत्पन्न मर्यादेची अट रद्द करण्यात येत आहे. लाभार्थी शेतकऱ्याकडे किमान ०.४० हेक्टर व कमाल ६ हेक्टर एवढी शेत जमीन असणे आवश्यक असेल. मात्र, आदिवासी लाभार्थ्यांच्या जमीन दुर्गम भागात व विखंडीत असल्याने ०.४० हे. पेक्षा कमी जमीन धारणा असलेले दोन किंवा अधिक लाभार्थी एकत्र आल्यास त्यांची एकत्रित जमीन किमान ०.४० हे. इतकी होत असल्यास त्यांनी करार लिहून दिल्यास त्यांना योजनेचा लाभ अनुज्ञेय राहील. त्याचप्रमाणे दारिद्रय रेषेखालील लाभार्थ्यांना कमाल ६.० हे. धारणक्षेत्राची अट लागू असणार नाही.

VIII. लाभार्थी निवडीचा प्राथम्यक्रम पुढीलप्रमाणे असेल.

- १. दारिद्रय रेषेखालील लाभार्थी
- २. आदिम जमाती लाभार्थी
- ३. वैयक्तिक वनहक्क पट्टेधारक

- IX. एकदा संबंधित योजनेचा पूर्ण लाभ घेतल्यास पुढील पाच वर्ष त्याच लाभार्थ्यास किंवा कुटूंबास या योजनेचा लाभ देय होणार नाही.
- X. अशाच स्वरुपाच्या कृषी विषयक विकास योजनेकरता आदिवासी उपयोजनेतून तसेच केंद्र शासनाच्या SCA व घटनेच्या कलम २७५ (A) अंतर्गत उपलब्ध करुन दिलेल्या निधीतून राबविण्यात येणाऱ्या योजनेतून लाभ दिला असल्यास या योजनेंतर्गत देण्यात येणारा लाभ अनुज्ञेय असणार नाही.
- XI. सदर योजनेचा लाभ घेतलेल्या लाभार्थ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावर त्याबाबतची नोंद घेण्यात येईल.
- ५. लाभार्थी निवडीची कार्यपद्धती:

इच्छुक लाभार्थ्यांनी कृषि विभागाच्या महािडबीटी पोर्टलद्वारे योजनेमध्ये सहभागी होणे आवश्यक राहील. लाभार्थ्यांची निवड त्या-त्या वर्षात उपलब्ध झालेल्या अनुदानाच्या मर्यादेतच करण्यात येईल.

- ६. लाभार्थ्यांची निवड रद्द करणे व त्याऐवजी नवीन लाभार्थ्यांची निवड करणे: पुढील परिस्थितीत निवड करण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची निवड रद्द करण्यात येईल.
 - १. निवड केलेल्या शेतकऱ्याचे निधन झाल्यास.
 - २. निवड झालेल्या शेतकऱ्याने आपली सर्व शेतजमीन विकून तो भूमीहीन झाला असल्यासच
 - ३. निवड झालेल्या शेतकऱ्याने अर्थसहाय्य घेण्यास नकार दिल्यास.
 - ४. मृत लाभधारकाऐवजी त्याचा वारसदार योजनेचा लाभ घेण्यास इच्छूक असल्यास त्याची निवड प्राथम्याने करण्यात यावी.
- ७. अनुज्ञेय अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे वर्ग करावी.
- ८. सदर योजनेची जिल्हा परिषदेमार्फत अभिकरण योजना म्हणून अंमलबजावणी करण्यात यावी. त्याकरिता जिल्हा परिषदेकडील कृषि विभाग व राज्य शासनाच्या कृषि विभागाच्या समन्वयाने अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने आयुक्त (कृषि) यांनी क्षेत्रीय यंत्रणांना सविस्तर सूचना शासन मान्यतेने निर्गमित कराव्यात.
- ९. सदर योजना आदिवासी विकास विभागाने प्रत्येक वर्षात उपलब्ध करुन दिलेल्या अनुदानाच्या मर्यादेत राबविण्यात येईल.
- 90. सदर आदेश आदिवासी विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.५६/का.-९, दि.१३.०६.२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.६१३/२४/व्यय-१४, दि.११.०७.२०२४ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून निर्गमीत करण्यात येत आहे.
- 99. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u>या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४१००१९८२०६३२०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष कराड) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

- १. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- २. मा. उपमुख्यमंत्री , महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ३. मा. मंत्री(कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

- ४. मा. मंत्री (आदिवासी विकास), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६. अ.मु.स. (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७. अ.मु.स. (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ८. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ९. सर्व कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परीषद)
- १०. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ११. आयुक्त (आदिवासी), नाशिक
- १२. सर्व कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परीषद)
- १३. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १४. सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- १६. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- १७. सर्व कृषी विकास अधिकारी
- १८. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपुर
- २०. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
- २१. संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
- २२. मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, वाशी.
- २३. उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी, औरंगाबाद.
- २४. उप संचालक, लेखा व कोषागारे, औरंगाबाद.
- २५. सर्व कार्यासने व पर्यवेक्षिय अधिकारी (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २६. निवडनस्ती.